

Agresja -przemoc jako
negatywna energia
skierowana przeciwko
innym

- 1. Pojęcia agresji, jej rodzaje.**
- 2. Czynniki wywołujące agresję.**
- 3. Zapobieganie przemocy.**

- 1. Agresja** - wyładowanie negatywnej energii skierowanej przeciwko 2 - ej osobie (Dollard, Hills) – niekontrolowanych emocji.

Agresja rozładowuje uczucie gniewu połączone z wrogością, użyciem siły wobec przedmiotu lub 2 - ej osoby w celu skrzywdzenia jej (zadania bólu) lub zniszczenia.

Za agresję odpowiada gen (utrzymywania gatunku w sytuacjach zagrożenia)
- **neuroprzekaźnik - serotonina** (samoistnie się nie ujawnia, dopóki nie stworzy się sytuacji).

- **chromosom y** (tylko mężczyźni **95 %**, **5 %** kobiety - stąd większa, brutalna - mężczyźni).

Kiedy rozwija się agresja?

chromosomy, gen, środowisko, serotonina

Rodzaje agresji:

- a) fizyczna
- b) słowna - plotka według najnowszych badań
- c) autoagresja - przeciwko sobie, jestem do niczego

Na co dzień każdy z nas przeżywa pewne stany emocjonalne:

lęk

gniew

smutek

radość

Zdrowie psychosomatyczne w dużej mierze zależy od tego, jak radzimy sobie z frustracją i gniewem: bo gniew to przejaw późniejszej agresji wtedy, gdy ograniczone są nasze potrzeby lub gdy jesteśmy ich pozbawieni (bezpieczeństwa, spokoju, dóbr materialnych)- czegoś, co dla nas ma wartość. Gniew to inaczej termometr naszych potrzeb - silne źródło energii, inspirujące do działania (często znamy przyczynę swego zagniewania)

Pojawiają się:

rozdrażnienie ←-----→ same w sobie nie są ani dobre ani złe

irytacja ←-----→ wskazują nam w jaki sposób

zazdrość ←-----→ nasza psychika

wściekłość ←-----→ reaguje na świat

złość ←-----→ zewnętrzny

2. Czynniki wywołujące agresję:

a) zachowania rodziców bo zgodnie z teorią uczenia - powtarza się zachowania czyli tak zwane naśladownictwo rodzice modelują zachowania dzieci

dzieci przenoszą je na siebie wzorce zachowania i czyny

2 - 4 latki są bezkrytyczne, słuchają rodziców i naśladowują, nie odróżniając dobra od zła.

np. rodzice mówią: być grzecznym, a później przezywają się, biją

13 - 15 latki pojawia się u nich bunt; mają za sobą problemy np. szkolne, wychowawcze, uciekają w środowisko, gdzie dochodzi albo do akceptacji tego co oni robią: kradną, piją; albo rywalizacji czyli agresji, która powoduje, że uwaga na lekcjach jest rozproszona.

b) postawa rodziców

nadopiekuńcza - prowadzi do zaburzeń emocjonalnych w konsekwencji do sytuacji agresywnych (rodzice na wszystko pozwalają, wszystko wykonują za dzieci, są bardzo chronione, efekt jest taki, że robią łaskę, że się uczą)

Na zachodzie jest tak - jak nie masz bogatych rodziców, nie uczysz się, to wiesz co będziesz robił.

brak miejsca na rozwijanie samodzielności - stąd człowiek staje się osobą biorącą - niebezpiecznie rozwija się bunt przeciwko rodzicom, są opryskliwi, wymuszają pieniądze, nie przychodzą.

infantylna - brak odpowiedzialności, niezdolność do respektowania dyscypliny szkolnej, niezdolność do funkcjonowania w grupie - rodzi się u nich egoizm

- prowadzi do agresji,
- nie uczą się na błędach,
- zaspokajają tylko własne potrzeby,
- są niekrytyczni wobec siebie,
- łatwo się obrażają, są kapryśne,
- prezentują postawy roszczeniowe,
- niezdolność do funkcjonowania w grupie,
- brak samodzielności
- kapryśne, egoistyczne,
- zazdrosne,
- nieodpowiedzialne.

psychopatyczna - złe środowisko, złe geny, dziecko trafia na grunt złego środowiska. Są to osoby uszkodzone z tak zwanego obszaru charakteropatii (OUN) - rozwój uczuciowy u tych osób był zablokowany w dzieciństwie - leczenie psychiatryczne!

brak reakcji na krzywdę - jednostki uszkodzone.

środowiskowa - niewydolność wychowawcza - brak reakcji, bunt. odnoszą się również do rodziców w sytuacjach, kiedy dzieci pozostają na łasce innych.

c) Masmedia (telewizja, komputer)

oglądanie filmów przebarwionych przemocą, bajki z przemocą, gry komputerowe - pokazują u ludzi złe cechy, które dzieci naśladowują, przyjmują bezkrytycznie - myśląc, że tak ma być, a nie inaczej.

Starsi już nie naśladowują (13 - 14 lat) ale sami wyciągają wnioski, są wrażliwi, mają już pewne problemy - dochodzą do wniosku: **kto ma kasę i jest silny ma autorytet.**

filmy i gry komputerowe wpływają na podnoszenie się wskaźnika przestępczości wyzwalają agresję, rozwijają myślenie bierne zahamowane myślenie perspektywiczne.

(nie myślą co będzie jutro)

naśladowują - małe dziecko tego nie rozumie - po prostu czerpie wzory!

Powód : alkoholizm i narkomania

patologie te wpływają na zachowanie się dzieci, zaburzenia emocjonalne dzieci;

nieformalne środowiska - kradzieże 14 - 16 lat, nawet 6 - latki.

neurotyczna - dominują reakcje emocjonalne o charakterze negatywnym (płacz, smutek, mało radości). Charakterystyczne dla dzieci nerwowych jest egocentryzm przechodzący w egoizm. - osoba taka izoluje się od ludzi, czuje się niepotrzebna - powstaje silna agresja.

postawy związane z realizacją potrzeb

- **potrzeba miłości** - brak umiejętności wyrażania uczuć wzbudza agresywne zachowanie!

- **potrzeba bezpieczeństwa** - jej brak powoduje lęk - obronę w sposób agresywny

- **potrzeba akceptacji i uznania** - dzieci nieakceptowane, uciekają do środowisk, gdzie są akceptowane, tam gdzie się np. pije i

bije; nie ma akceptacji - to rodzi się złość; źle

się uczysz - to brak akceptacji

- **potrzeba przynależności, szacunku, wolności, samorealizacji** - brak prowadzi do zaburzeń emocjonalnych w konsekwencji do

zachowań niekontrolowanych - agresywnych.

1. Zapobieganie przemocy i agresji:

a) w sposób możliwie szybki zaspokajać potrzeby dziecka

- poczucia bezpieczeństwa;
- poczucia akceptacji i uznania;
- poczucia miłości i wolności;
- poczucia przynależności;
- poczucia szacunku (czucia się godnie)

daje poczucie bycia wartościowym i możliwość sprostanania wymaganiom.

b) być konsekwentnym i odpowiedzialnym w działaniu - z jasnymi regułami

obowiązujące w domu;
(autorytet)

c) pozytywne odniesienie do wartości duchowych

d) potępiać zachowanie a nie osobę

- jesteś fajny, ale nie lubię jak bałaganisz w pokoju;
- nie uogólniać - - ty zawsze ..., - ty nigdy ...

e) wymierzać karę skutecznie nie obrażając godności dziecka

- nigdy przy obcych; czyn raz rozliczony idzie w niepamięć!
- karze się zachowanie, osobę kocha,
- kara nie może być jedynym środkiem wychowawczym,
- nagradzać zachowania pozytywne,
- zaspokajać potrzeby estetyczne,
- zaspokajać potrzeby poznawcze gdy jest ciekawe otoczenia (6 - 7 rok życia),
- zaspokajać potrzeby religijne - człowiek żeby żyć musi wiedzieć nie tylko jak ale i po co.

f) uciekanie od patologii - alkoholizm.

g) nie przybierać w życiu postaw autokratycznych

podporządkowanych własnym celom, ideałom

postawa w relacjach związanych z konsekwencją i odpowiedzialnością.

zasiane ziarno wyrośnie na dobrą roślinę tylko musi mieć dobrą glebę!

h) zwracać na to co dzieci oglądają

- wskazywać, tłumaczyć co jest dobre, a co złe, jakie gry używają na komputerze

i) zachęcać nie tylko do oglądania, ale i do czytania

- czytanie rozwija twórcze myślenie na zaś.

j) właściwa reakcja na sytuację

- jeżeli pozwalamy, aby dziecko poszło na dyskotekę, to określamy jasno godzinę powrotu - nie do rana!
- reagujemy na używanie wulgarnych słów, przezwisk

k) właściwe zachowanie rodziców

- nie należy kłócić się w obecności dzieci,
- nie należy używać przezwisk,
- uczyć naśladowania pozytywnych reakcji.

l) nie prezentować postawy nadopiekuńczej

- ale uczyć dzieci wielu czynności,
- rozliczamy bez wrogości,
- uczyć samodzielności,
- uczyć umiejętności pokonywania trudności.

m) unikać przejawów agresji wobec dzieci

- rozmawiać,
- uczyć,
- stosować system nagradzania,
- mniejszego karania.

n) pracować nad tym, aby dziecko czuło się bezpieczne w domu

- wtedy dzieci nie uciekają do złych środowisk,

o) dziecko musi być akceptowane w rodzinie.

p) dyskoteki tak, ale dobrze przygotowane

- źle przygotowane mogą skutkować tym, że może pojawić się alkohol.

Trzeba wiedzieć, że:

Rodzice wychowują, a szkoła wspiera!

- rodzice powinni brać udział w wywiadówkach, a nie rozliczać nauczycieli,
- rodzice powinni pomagać i współpracować!

r) ważna jest odpowiednia motywacja i podejście do dziecka

-będziemy się męczyć jeśli uznamy, że należy nam się autorytet.

s) uczyć dzieci odpowiedzialności za swój los, nie mówić ciągle: ucz się, bo

...

należy przekonywać innymi argumentami - chcemy ci pomóc i to jest okazja → żebyś w życiu sobie poradził, to jest sprawa ucznia co ze swoim losem robi.

Podsumowanie:

**Człowiek posiada tyle, ile mu dano w
dzieciństwie.
Da tyle, ile otrzymał.**

***Witold Pietruk
dyrektor***

***Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej
w Grodkowie***